

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU23

Återkallelse av uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet i vissa fall

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändring i utlänningslagen.

Lagändringen rör de uppehållstillstånd som Regeringskansliet beviljar för personer med anknytning till utländska beskickningar, karriärkonsulat och internationella organ. I propositionen föreslås att regeringen ska få rätt att meddela föreskrifter om förutsättningarna för att bevilja och återkalla uppehållstillstånd som meddelas för dessa personer. Det huvudsakliga syftet med ändringen är att möjliggöra för bestämmelser i förordning om återkallelse av sådana uppehållstillstånd. Syftet är också att förtydliga regleringen om när sådana uppehållstillstånd får beviljas.

Behandlade förslag

Proposition 2021/22:121 Återkallelse av uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet för personer med anknytning till utländska beskickningar, karriärkonsulat eller internationella organ.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden.....	5
Återkallelse av uppehållstillstånd i vissa fall.....	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Återkallelse av uppehållstillstånd i vissa fall

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2021/22:121.

Stockholm den 7 april 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Teresa Carvalho (S), Ida Gabrielsson (V), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Emilia Töyrä (S), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Rasmus Ling (MP), Arin Karapet (M), Jennie Åfeldt (SD), Jonny Cato (C) och Robert Hannah (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2021/22:121 Återkallelse av uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet för personer med anknytning till utländska beskickningar, karriärkonsulat eller internationella organ. Lagförslaget har granskats av Lagrådet

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och regeringens lagförslag i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Återkallelse av uppehållstillstånd i vissa fall

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen.

Propositionen

Regeringskansliet beviljar i dag uppehållstillstånd för personer med anknytning till utländska beskickningar, karriärkonsulat och internationella organ. Ett uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet får enligt 7 kap. 8 § andra stycket utlänningslagen (2005:716), förkortad UtL återkallas endast av Regeringskansliet. I praktiken fattar Regeringskansliet i dag inte några beslut om återkallelse av uppehållstillstånd eftersom det saknas lämpliga grunder för återkallelse i utlänningslagstiftningen. Det saknas t.ex. en bestämmelse som anger att Regeringskansliet får återkalla ett uppehållstillstånd på den grunden att förutsättningarna för att bevilja uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda. Det förekommer dock att personer med anknytning till bl.a. utländska beskickningar avslutar sin tjänstgöring i förtid och därmed innan uppehållstillståndets giltighetstid har löpt ut. En utländsk diplomat kan behöva lämna sin tjänst i Sverige t.ex. för att den sändande staten har beslutat att kalla hem personen eller för att personen ska stationeras någon annanstans. Att någon lämnat sin tjänstgöring i förtid kan också bero på att Regeringskansliet har underrättat den sändande staten om att en medlem av den diplomatiska personalen vid en utländsk beskickning är persona non grata. I en sådan situation vore det önskvärt, bl.a. för att försvåra återresa till Sverige, om Regeringskansliet hade möjlighet att återkalla uppehållstillståndet. I situationen med en diplomat som lämnar landet i förtid kan det hända att ett medföljande barn önskar stanna kvar i Sverige för att studera även efter att den utländska diplomaten har lämnat Sverige. Barnet bör i en sådan situation inte ha ett uppehållstillstånd från Regeringskansliet utan ett uppehållstillstånd för studier från Migrationsverket. Av Migrationsverkets rättsliga ställningstagande den 20 juli 2021 (RS 083/2021) framgår att om en person som redan har ett uppehållstillstånd ansöker om uppehållstillstånd på nytt för samma eller överlappande tidsperiod, och det inte finns förutsättningar eller rättslig grund för att återkalla det gällande tillståndet, ska Migrationsverket som huvudregel avvisa den nya ansökan.

Sammantaget är det otillfredsställande att det i dessa fall saknas bestämmelser som anger att uppehållstillstånd får återkallas när förutsättningarna för att bevilja uppehållstillståndet inte längre är uppfyllda.

Förutsättningar för att återkalla uppehållstillstånd för personer med anknytning till en utländsk beskickning, ett karriärkonsulat eller ett internationellt organ i Sverige bör mot denna bakgrund regleras. Regeringen föreslår därför att ett nytt bemyndigande ska införas i 2 kap. 10 § UtLL som innebär att regeringen har rätt att meddela föreskrifter om under vilka förutsättningar Regeringskansliet kan bevilja och återkalla uppehållstillstånd för dessa personer. Med hänsyn till att bestämmelser om uppehållstillstånd för denna grupp hittills främst har meddelats på förordningsnivå är det enligt regeringen lämpligt att även bestämmelser om återkallelse av dessa uppehållstillstånd meddelas i förordning.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Därmed tillstyrker utskottet propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2021/22:121 Återkallelse av uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet för personer med anknytning till utländska beskickningar, karriärkonsulat eller internationella organ :
Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § utlänningslagen (2005:716) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 §

Bestämmelserna om krav på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd tillämpas inte för

1. diplomatiska tjänstemän och avlönade konsulära tjänstemän som är anställda i Sverige av främmande stater samt deras familjer och deras anställda, och

2. främmande staters kurirer.

Regeringen får meddela föreskrifter om att bestämmelserna om krav på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd gäller i viss utsträckning för de personer som anges i första stycket.

I fråga om andra utlänningar som är berättigade till förmåner enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall skall de inskränkningar iakttas som följer av den lagen.

I fråga om andra utlänningar som är berättigade till förmåner enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall gäller de inskränkningar som följer av den lagen.

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. att bestämmelserna om krav på pass, visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd gäller i viss utsträckning för de utlänningar som anges i första stycket, och

2. förutsättningar för att bevilja och återkalla uppehållstillstånd för sådana utlänningar som avses i första och andra styckena.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.